

RENGASTUSLUVAT 1.1.2018 alkaen

Y = YLEISLUPA

- Oikeuttaa rengastamaan:
  - a) kaikkien lintulajien poikasia (ei hippiäisen pesäpoikasia, koska pesän tuhoutumisriski on suuri eikä räystäspääskyn pesäpoikasia, ellei pesää ole tuettu).
  - b) kaikkien lintulajien lentokykyisiä yksilöitä myös muualla kuin lintuasemilla. Pyynnin laajuudesta on aina sovittava kirjallisesti Rengastustoimiston kanssa mm. renkaiden riittävyyden turvaamiseksi. Kaikki pyyntimenetelmät (s. 6).
- Yleisluvan säilymisen edellytyksenä on säännöllinen osallistuminen lintuasemarengastukseen, Sisämaan seurantapyyntiin tai muuhun Rengastustoimiston hyväksymään seuranta- tai erillisprojektiin.

X = RAJOITETTU YLEISLUPA

- Kuten yleislupa (Y), mutta voimassa rajoitetulla alueella tai sisältää muita erikseen mainittuja rajoituksia. Kaikki pyyntimenetelmät (s. 6).
- Rajoitetun yleisluvan säilymisen edellytyksenä on säännöllinen osallistuminen lintuasemarengastukseen, Sisämaan seurantapyyntiin tai muuhun Rengastustoimiston hyväksymään seuranta- tai erillisprojektiin.

L = LINTUASEMALUPA

- Oikeuttaa rengastamaan:
  - a) kaikkien lintulajien poikasia (ei hippiäisen pesäpoikasia, koska pesän tuhoutumisriski on suuri eikä räystäspääskyn pesäpoikasia, ellei pesää ole tuettu) ja lentokykyisiä yksilöitä lintuasemilla, Sisämaan seurantapyynnissä tai muussa Rengastustoimiston hyväksymässä erillisprojektissa. Erillisprojekteista on aina sovittava kirjallisesti Rengastustoimiston kanssa mm. renkaiden riittävyyden turvaamiseksi. Kaikki pyyntimenetelmät (s. 6).
  - b) kahlaajien ja vesilintujen lentokykyisiä yksilöitä myös muualla kuin lintuasemilla. Pyynnin laajuudesta on aina sovittava erikseen Rengastustoimiston kanssa mm. renkaiden riittävyyden turvaamiseksi. Kaikki pyyntimenetelmät (s. 6).

S = SEURANTAPYYNTILUPA

- Oikeuttaa rengastamaan kaikkien lintulajien poikasia (ei hippiäisen pesäpoikasia, koska pesän tuhoutumisriski on suuri eikä räystäspääskyn pesäpoikasia, ellei pesää ole tuettu) ja lentokykyisiä yksilöitä Sisämaan seurantapyynnissä, Turun yliopiston Ruokintavakio-projektissa tai muussa Rengastustoimiston hyväksymässä erillisprojektissa. Erillisprojekteista on aina sovittava kirjallisesti Rengastustoimiston kanssa mm. renkaiden riittävyyden turvaamiseksi. Kaikki pyyntimenetelmät (s. 6).

P = PESÄPOIKASLUPA

- Oikeuttaa rengastamaan:
  - a) kaikkien lintulajien poikasia (ei hippiäisen pesäpoikasia, koska pesän tuhoutumisriski on suuri eikä räystäspääskyn pesäpoikasia, ellei pesää ole tuettu).
  - b) muiden lintulajien paitsi kahlaajien ja varpuslintujen lentokykyisiä yksilöitä kaikkina vuodenaikoina. Pyynnin laajuudesta on aina sovittava erikseen Rengastustoimiston kanssa mm. renkaiden riittävyyden turvaamiseksi. Kaikki pyyntimenetelmät (s. 6).
  - c) varpuslintujen ja kahlaajien emoja pesiltä. Kaikki pyyntimenetelmät, jos toisin ei ole mainittu.
  - d) satakielten (Luscinia-suku), sinipyrstön, pikkusiepon, idänuunilinnun, kultarintojen, kerttusten, sirkkalintujen, käpylintujen, lapinsirkun, pulmuseen, pikkusirkun ja pohjansirkun aikuisia yksilöitä pesimäkauden aikaisilta reviireiltä, vaikka pesintää ei olisi varmistettu. Kaikki pyyntimenetelmät (s. 6).
  - e) koskikaran lentokykyisiä yksilöitä kaikkina vuodenaikoina. Kaikki pyyntimenetelmät (s. 6).
- Lintuverkkojen käyttö on sallittu vain tiettyyn lintuyksilöön kohdistetussa täsmäpyynnissä kohtien (c), (d) ja (e) mukaisesti.

H = PETOLINTULUPA

- Oikeuttaa rengastamaan kaulushaikaran, päiväpetolintujen, pöllöjen, kehraäjän ja korpin pesäpoikasia ja lentokykyisiä yksilöitä. Kaikki pyyntimenetelmät (s. 6).
- Lintuverkkojen tulee mieluusti olla harvasilmäisiä, ja niitä saa käyttää vain pyynteihin, jotka kohdistetaan luvan kattamiin lajeihin.

R = RAJOITETTU LUPA

- Oikeuttaa rengastamaan erikseen nimettyjen lintulajien pesäpoikasia ja/tai lentokykyisiä yksilöitä. Rajoitus voi olla myös alueellinen.
- Rajoitetun luvan ehdot noudattavat seuraavia määrittelyitä:
  - *pp* hakasulkeissa olevan lajiluettelon edessä: Poikasten ja emojen rengastuslupa ko. lajeille pesäpoikasluvan (lupatyypin P) ehtojen mukaisesti. Lintuverkkoa saa käyttää vain täsmäpyyntiin, joka kohdistuu tiettyyn luvan mukaiseen lintulajiin tai yksilöön.
  - *fl* hakasulkeissa olevan lajiluettelon edessä: Täysikasvuisten lintujen ympärivuotinen pyynti sekä poikasten rengastuslupa ko. lajeille. Kaikki pyyntimenetelmät (s. 6), ellei luvassa ole toisin mainittu.
  - Laajennuksia ovat koulutuslaajennus, pönttölintulaajennus, marjalintulaajennus, talvilintulaajennus, yölaulajalaajennus ja kahlaajalaajennus. Ks. tarkat määrittelyt sivuilla 3–5.

KAIKKIA RENGASTUSLUPIA KOSKEVAT HUOMIOT JA EHDOT:

- i. Rengastajakortti on pidettävä mukana rengastettaessa.
- ii. Rengastuksen jälkeen linnut on välittömästi vapautettava.
- iii. Seuraavien lajien rengastaminen muutoin kuin lintuasemilla tai muun luvallisen pyynnin tahattomana sivusaaliina, edellyttää koko maassa yhteydenottoa Rengastustoimistoon tai lajin valtakunnallista seurantaa koordinoivaan tahoon: kiljuhanhi, merikotka, maakotka, kiljukotka, haarahaukka, arosuohaukka, niittysuohaukka, muuttohaukka, tunturihaukka, kalasääski, etelänsuosirri, lapinsirri (Pohjois-Pohjanmaalla), mustapyrstökuiri (Pohjois-Pohjanmaalla), rantakurvi, pikkutiira, mustatiira, turturikyyhky, tunturipöllö, kuningaskalastaja, valkoselkätikka, tunturikiuru, kultasirkku. Tätä määrystä sovelletaan lisäksi Suomelle uusiin pesimälajeihin.
- iv. Oman rengastusluvan mukaisen verkko- katiska- ja loukkupyynnin tahattomana sivusaaliina tulleet lintuyksilöt saa rengastaa lajista riippumatta, mikäli oma tietotaito riittää yksilön lajin sekä – jos mahdollista – sukupuolen ja iän määrittämiseen. Mikäli sivusaaliin määrä on varsinaiseen kohdelajiin verrattuna runsasta (yli n. 20 % saaliista sivusaalista), tulee pyynnistä luopua.
- v. Rengastustilanteen salliessa linnulta tulee aina mitata paino ja siiven pituus Rengastajan käsikirjan ohjeiden mukaisesti. Muiden mittatietojen (esim. rasva, lihaskunto, nilkan ja nokan mitat, sulkasato, siipikaavio, loiset) keräämiseen kehoitetaan.
- vi. Luonnonsuojelualueilla, joiden rauhoitusmääräyksissä eläinten häirintä on kielletty, voi lintuja pyydystää vain toimivaltaisen viranomaisen luvalla. Kunkin rengastajan tai rengastajaryhmän on itse haettava tarvittavat luvat.
- vii. Riistalintujen (kanadanhanhi, merihanhi, metsähanhi, heinäSORSA, tavi, haapana, jouhisorsa, heinäTAVI, lapasorsa, punasotka, tukkasotka, haahka, alli, telkkä, tukkakoskelo, isokoskelo, riekko, kiiruna, pyy, teeri, metso, peltopyy, fasaani, nokikana, lehtokurppa ja sepelkyyhky) ja rauhoittamattomien lintujen (varis, harakka, korppi poronhoitoalueella, harmaalokki, merilokki, kesykyyhky ja räkättirastas) pyydystämiseen rengastusta varten rengastajan on hankittava lupa tai oikeus kyseisen linnun pyyntioikeuden omaavalta taholta (Riistalajit: metsästyoikeuden haltija, rauhoittamattomat lajit: alueen tai rakennuksen omistaja tai haltija).
- viii. Rengastuksen yhteydessä mahdollisesti irronneet höyhenet sekä rengastettaessa tavatut kuolleet lintuyksilöt tai niiden osat saa ottaa väliaikaisesti haltuun toimitettavaksi kolmen kuukauden kuluessa Luonnontieteelliselle keskusmuseolle tai muihin tutkimuslaitoksiin / tutkimuksiin, joilla on niille hallussapitolupa. Höyhenten irrotus, verinäytteiden tai muiden linnusta otettavien näytteiden, sekä kuoriutumattomien munien keruu ei ole tällä luvalla sallittua.

Rajoitetun luvan (lupatyypin R) lisämäärittelyt

Koulutuslaajennus (pesäpoikaset ja emot)

- Koulutuslaajennus ei kuulu automaattisesti jokaiseen rengastuslupaan, vaan ainoastaan niihin, joissa "koulutuslaajennus" on erikseen mainittu rajoitetun rengastuslupatyypin yhteydessä.
- Emolintujen pyydystäminen rengastusta varten on sallittu pesältä. Lintuverkkoa saa käyttää vain tiettyyn lintuokseen kohdistuvassa täsmäpyynnissä.
- Koulutuslaajennukseen kuuluvat seuraavien lintulajien emot ja poikaset:

Pönttölinnut:
käenpiika
leppälintu + käki
puukiipijä
kottarainen
Avopesijät:
kangaskiuru
kiuru
metsäkirvinen
niittykirvinen
haarapääsky
keltävästäräkki
sinirinta
pensastasku
mustarastas
laulurastas
punakylkirastas
kulorastas
ruokokerttunen
sirittäjä
pikkulepinkäinen
lapinsirkku
pulmunen
pohjansirkku
pikkusirkku
Lokkilinnut:
kala- ja lapintiira (vain sisävesillä)
selkälokki
pikkulokki
Päiväpetolinnut ja pöllöt:
varpushaukka
sarvipöllö
suopöllö
Kahlaajat:
pikkutylli
töyhtöhyppä
pikkukuovi
isokuovi

Pönttölintulaajennus (pesäpoikaset ja emot)

- Pönttölaajennus ei kuulu automaattisesti jokaiseen rengastuslupaan, vaan ainoastaan niihin, joissa "pönttölintulaajennus" on erikseen mainittu rajoitetun rengastuslupatyypin yhteydessä.
- Emolintujen pyydystäminen rengastusta varten on sallittu pesältä. Kaikki pyyntimenetelmät. Lintuverkkoa saa käyttää vain tiettyyn yksilöön kohdistuvassa täsmäpyynnissä.
- Pönttölintulaajennukseen kuuluvat seuraavien lintulajien emot ja poikaset:

käki
tervapääsky
käenpiika
leppälintu
harmaasieppo
kirjosieppo
hömötiainen
lapintiainen
töyhtötiainen
kuusitiainen
sinitiainen
talitiainen
puukiipijä
kottarainen
varpunen
pikkugarpunen

Marjalintulaajennus (aikuispyynti)

- Marjalintulaajennus ei kuulu automaattisesti jokaiseen rengastuslupaan, vaan ainoastaan niihin, joissa "marjalintulaajennus" on erikseen mainittu rajoitetun rengastuslupatyypin yhteydessä.
- Aikuispyyntilupa ao. lajeille, pyyntitapoina verkko, katiska, loukku ja silmukkaonki (taviokuurna), ellei luvassa ole muuta erikseen mainittu.

tilhi
Turdus-suvun rastaat
taviokuurna

Talvilintulaajennus (aikuispyynti)

- Talvilintulaajennus ei kuulu automaattisesti jokaiseen rengastuslupaan, vaan ainoastaan niihin, joissa "talvilintulaajennus" on erikseen mainittu rajoitetun rengastuslupatyypin yhteydessä.
- Oikeuttaa rengastamaan ruokintapaikalta kaikkien lajien lentokykyisiä yksilöitä marraskuun alusta maaliskuun loppuun. Kaikki pyyntimenetelmät.
- Uusia talvilintulaajennuksia ei pääsääntöisesti myönnetä, vaan uusien lupien osalta sen korvaa Seurantapyyntilupa (lupatyypin S).

Yölaulajalaajennus (aikuispyynti)

- Yölaulajalaajennus ei kuulu automaattisesti jokaiseen rengastuslupaan, vaan ainoastaan niihin, joissa "yölaulajalaajennus" on erikseen mainittu rajoitetun rengastuslupatyypin yhteydessä.
- Oikeuttaa rengastamaan ao. luettelon lajien aikuisia yksilöitä pesimäkauden aikaisilta reviireiltä. Kaikki pyyntimenetelmät.

kaulushaikara
luhtakana
luhtahuitti
pikkuhuitti
ruisrääkkä
satakieli
etelänsatakieli
sinirinta
sinipyrstö
viirusirkkalintu
pensassirkkalintu
viitasirkkalintu
ruokosirkkalintu
ruokokerttunen
kenttäkerttunen
viitakerttunen
luhtakerttunen
rytikerttunen
rastaskerttunen
pikkukultarinta
kultarinta

Kahlaajalaajennus (aikuiset ja poikaset)

- Kahlaajalaajennus ei kuulu automaattisesti jokaiseen rengastuslupaan, vaan ainoastaan niihin, joissa "kahlaajalaajennus" on erikseen mainittu rajoitetun rengastuslupatyypin yhteydessä.
- Oikeuttaa rengastamaan kahlaajien (alalahko Charadrii rantalintujen Charadriiformes lahkossa) poikasia ja täysikasvuisia yksilöitä kaikkina vuodenaikoina. Kaikki pyyntimenetelmät (ks. s. 6).

Lintujen pyyntimenetelmät

Lintujen pyydystämiseen rengastusta varten käytetään alla lueteltuja välineitä / menetelmiä. Pyyntimenetelmissä voi olla rengastajakohtaisia rajoituksia perustuen menetelmän käyttöön tarvittavaan kokemukseen.

- lintuverkko
- iskuverkot
- haavi
- käsin pyynti
- katiska (passiivipyynti tai siemen-, marja- tai muu houkutin)
- loukku (erilaiset laatikot, häkit tai linnunpönttöihin asennettavat läpät, joissa automaattinen tai manuaalinen mekanismi sulkee linnun ulospääsyn)
- haukkahäkki (mm. petolintujen pyyntiin)
- Bal-chatri
- silmukkapyynti (mm. taviokuurna, varpuspöllö, lapinpöllö; ohjeet julkaistu Rengastajan vuosikirjassa 2003)
- pyynti taskulampun tms. valon avulla
- houkutusäänet ja -kuvat em. menetelmien yhteydessä

Pyydyksiä koetaan pääsääntöisesti puolen tunnin–tunnin välein. Kaikki ym. menetelmät ovat Euroopan rengastustoiminnassa yleisesti käytettyjä sekä Euroopan rengastuskeskusten unionin (EURING) yleisesti hyväksymiä eivätkä parhaan olemassa olevan tiedon mukaan ammattitaitoisten rengastajien käyttäminä vahingoita lintuja.